14. 8. 2022 – Veliká víra

1. čtení: Mt 8, 5-12 + Mt 17, 14-21

Píseň (Svítá): NEZ202 – Benedictus qui venit

Základ kázání: Mt 15, 21-28

Kázání: Milí shromáždění,

v celé Bibli jsou jen dva lidé pochváleni právě za to, že byli velké víry. Ve Starém zákoně takový není nikdo. Starý zákon taková otázka totiž vůbec nezajímá. V Novém zákoně nalezneme jednoho muže a jednu ženu.

Oba pohany! Velkou víru totiž prokázal římský setník. Také v předzvěsti Ježíšova ukřižování, kde právě římský setník vyzná jako první správně a pravdivě, kým Ježíš byl a je: Božím Synem. Na to nepřišli, to nevěřili ani jeho nejbližší učedníci! Možná šlo o stejného setníka, jemuž v dnešním oddílu Ježíš uzdravil sluhu?

Druhou, a poslední, osobou, která je v Bibli pochválena za velikou víru, je ta žena z okolí Týru a Sidóna. Také pohanka. Také cizinka. Matouš si dokonce dal tu práci, že ji označil za Kenaanku. Ačkoli Kenaan už je minimálně šestset let passé. Matouš tím zdůrazňuje, jak hluboce jiného vyznání, náboženství a kultury je žena, která je pochválena za velikou víru.

A to je vše. Což je první zvěst o veliké víře: Skoro nikdo není velké víry. Ani dnes.

Druhou zvěstí je: Když už někdo veliké víry *je*, obvykle má pramálo společného s lidskou církevní institucí – pokud vůbec něco. V Bibli je to pouze římský setník a kananejská žena. Římského setníka Ježíš dokonce explicitně srovnává s *celým* Israelem. A nikoho tak veliké víry, jako toho pohanského, římského důstojníka, nenašel v *celém* Isaraeli. V celém vyvoleném *Božím lidu*.

To už může popíchnout lidské ego víc. K čemu tedy chodíme do kostela, když velikou víru takřka nenajedeme ani v kostelech a církvích? Když ji častěji a pravděpodobněji potkáme *mimo* lidské církevní organizace? Ačkoli i tam jen nesmírně vzácně!

Odpověď snad bude jasná, když se podíváme blíže na to, jak se veliká víra projevuje. Podle čeho ji identifikuje a „měří“ Spasitel a Pán Ježíš Kristus.

Setníkovu víru Ježíš zhodnotil jako velikou, protože v ní šlo o dobro *někoho jiného*. Římanova víra byla veliká, *protože* mu v ní *nešlo* o něj samotného! Nešlo mu o tradici, společenství, vlastní duchovní potřeby. Ani o vlastní spásu. V setníkově víře *šlo* o dobro *někoho jiného*!

Druhým zásadním bodem velké víry je, že nejen usiluje o dobro někoho jiného. Ale navíc o dobro někoho jiného, kdo je ve *významně až nesrovnatelně nižší a horší situaci*. Setník prosil o uzdravení svého *sluhy*. Přesněji: O uzdravení *otroka*. Tj. o uzdravení sice člověka, ale vnímaného jako majetek. Jako věc. Která se dá koupit a prodat. Zahodit a pohodit. Nemá mnoho práv. Dokonce ani na své vlastní tělo nebo důstojnost – jak to vyprávějí i současní otrokyně i otroci. Ten setníkův otrok pak byl dokonce *ochrnutý*. Níž už se ve společnosti dostat snad ani nejde – dodnes.

I to je dodnes kontroverzní slovo. I pro církve: Kristovsky veliká víra je taková, která usiluje o dobro výrazně chudších lidí. Výrazně nemocnějších lidí. Lidí ve výrazně nižší a horší situaci také společenské. Dokonce v té nejnižší – protože např. otroků.

Obojí vidíme také v příběhu kananejské ženy – samozřejmě. Prosí o dobro svého dítěte. Tedy opět někoho jiného. Ačkoli už ne tak vzdáleného, jako je otrok. Ale rozhodně na stejně nízké úrovni ve společnosti: Děti byly pracovní silou, která pracovala zadarmo. Také neměly žádná práva. A dodnes je problém sirotků a odložených dětí v podstatě neřešen. I v tzv. „vyspělých“ zemích. I v církvích – zejm. protestantských.

V obou příbězích je pak stejný také třetí rys velké víry: Muž i žena veliké víry se ponižovali. Ztrapňovali. Vypadali jak blbci. Římský setník i kananejská žena svým vyznáním vůči Kristu zároveň velmi mnoho riskovali. Pro dobro někoho jiného. Pro záchranu někoho jiného. Pro záchranu těch posledních ve společnosti – ochrnutého otroka a zle posedlého dítěte.

Setník totiž prosil o pomoc potulného kazatele v podrobeném Israeli. Kromě ostudy a trapnosti to také zavání kolaborantstvím a zradou státu, protože božského císaře.

Žena křičela a řvala o pomoc a smilování na veřejnosti. Tak moc, že to prudilo i Ježíšovy učedníky. Pak přijala Ježíšův soud o sobě i svém dítěti: Ve srovnání s nevěřícími a zvrácenými Israelci jsou oba jen psi. O takové pokoře, sebesnížení a ztrapnění se pro dobro někoho jiného se nám může v církvích jen zdát. Kananejská žena pak riskovala ještě víc

než setník, protože provolávala Ježíše přímo Synem Davidovým. To už je veřejná vlastizrada a protistátní činnost bez diskusí. Také v pohledu římské nadvlády nad celou oblastí. Také v pohledu židovské rady, která právě za to dá Ježíše ukřižovat.

Tak je snad nápadné, proč je i v církvích veliké víry tak málo. Ponižovat se a ztrapňovat se – pro dobro někoho jiného? Pro cizí a pohany a jinověrce? Takové v podstatě nenajdeme.

Riskovat image a vlastní tvář, peníze a čas, postavení a pověst vůči pohanskému i církevnímu státu i společenosti pro dobro jiných? Takových není o mnoho víc.

Zlepšovat situaci těch nejposlednějších ve společnosti – dětí, bezdomovců, otroků, opuštěných, ignorovaných? Na ty se dokonce v církvi *hlavně* zaměřit – protože se k takovým v první řadě obracel i Kristus i Bůh israelského národa otroků?

Tak snad také chápeme, proč i učedníci naprosto nechápali, jak to, že oni nedokázali pomoct náměsíčnému chlapci z Mt 17. Protože byli v obvyklé situaci církevníků: *My jsme* přece ti, kdo *věří*!

Oukej. Ale naše víra není ani tak velká jako zrnko hořčice – to nejmenší zrnko běžně známé ve starověku. Jo, věříme. Ale maličkato. Trošičku. Sotva, co by se za nehet vešlo. Není to tedy náhodou víra *zanedbatelná*? A je tedy vůbec nějak významně odlišná od víry *ostatních*?

Vždyť přednější otroků, bezdomovců, postižených lidí nebo odložených dětí je i pro církev důležitější ekonomické fungování. Rozdělení seniorátů. Zápisy z různých rad a komisí. Plnění plánů a strategií. Navolit a obsadit desítky a stovky funkcí – vesměs zcela zbytečných. A hromady a hromady dalších až komických „prací."

Jen hrstečka světlých výjimek je roztroušena v církvích. Jen maličkato křesťanů věří i dnes tak, jako ten římský setník. Jako ta kenaanská, ultra-pohanská, žena.

A tak je nám logicky a nevyhnutelně a biblicky hrozně moc věcí *nemožných*. Vždyť víc toužíme po tom, aby Kristus navštívil *nás* doma. Než aby nám stačilo jeho slovo – jako stačilo římského setníkovi. Který dokonce hluboce vyznal svou vinu a nedostatečnost před Bohem (Mt 8, 8).

Stejně jako své nízké stejné postavení před Bohem a Kristem přijala a veřejně vyznala i ta žena. Přijala, že v Ježíšových očích je jen psem. Že je ještě hříšnější než ten nevěřící a zvrácený israelský lid!

Stejně jako je moment pokory, pokání, sebesnížení a sebezapření přítomen i v oddílu o uzdravení chlapce. Zmínka o modlitbě a postu není magickým, mechanickým návodem k exorcismu. Je připomínkou nejzákladnější podmínky veliké víry: Sebezapření. Sebesnížení. Vyznání vlastní viny. Přijetí a vyznání vlastní hříšnosti před Bohem. Ale postit se v ČCE…?

Vždyť i když v ČCE došlo před asi rokem na diskusi, že bychom se přeci jen měli vrátit ke dvoutisícileté křesťanské tradici vyznávání vin při *každých* bohoslužbách, nejen při eucharistii, hned se ozvala řada farářů, jak moc to *nepotřebujeme*. Tedy jak jsme chytřejší než takřka všichni ostatní křesťané. Než dvěma tisíciletími ověřená tradice dodnes rostoucích a neubývajících církví – tedy takřka všech. V ČCE, podle např. faráře pro faráře a dalších, přece *nepotřebujeme činit pokání* ani každou neděli. Vždyť se jen všichni třeseme, jak už jen zaplatíme své fungování! Vždyť tu všechno funguje tak dobře!

Stejně zmateně koukali učedníci, když Ježíš jednou větou uzdravil chlapce, kterému ani všichni učedníci dohromady pomoct *nedokázali*.

A tak, chceme-li velkou víru, pak musíme věřit pro dobro ostatních. Nemáme chodit do kostela hlavně proto, abychom naplnili *své* „náboženské potřeby.“ Nebo potřeby jiné. Máme chodit do kostela, abychom slyšeli Boží slovo. Abychom pak mohli žít tak, jak se líbí *Bohu*. Který nikdy neudělal nic pro sebe. Stále znovu jedná pro dobro ostatních. Tak strašně nápadně v Kristově vtělení, životě, ukřižování i vzkříšení. V biblické víře totiž má jít o spásu ostatních *víc* než o spásu vlastní. Jak je to zřejmé už od Abrama!

Stejně jako je rysem veliké víry úsilí o pomoc a zlepšení situace pro ty nejposlednější ve společnosti. Které v ČCE v podstatě nikde nepotkáváme. Proč asi?

A pak zbývá ochota ponižovat se a ztrapňovat se pro dobro ostatních. Být za trapáka. Nést Kristovu hanbu, pohanění a potupu (Žd 13, 13). Před Bohem i před lidmi. Ačkoli nám za to nikdo nepoděkuje ani nezatleská – naopak i ve sborech nás za to možná budou napomínat a nadávat. Stejně jako to udělala třeba Míkal Davidovi.

Ale veliká víra to vše a další přece dělá pro spásu a dobro ostatních…

Amen.

Píseň: NEZ399 – Učiň mne, Pane, nástrojem